

Brussel, 16 mei 2025
(OR. en)

8784/25

LIMITE

TELECOM 135
CYBER 125
COMPET 349
ESPACE 34

NOTA

---

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
d.d.:	16 mei 2025
aan:	het Comité van permanente vertegenwoordigers/de Raad

Betreft:	Satellietconnectiviteit als bouwsteen voor strategische autonomie – de noodzaak van een alomvattende aanpak - Gedachtewisseling
----------	--

In de huidige, voortdurend veranderende geopolitieke situatie is connectiviteit een hoeksteen van de strategische autonomie van de EU. Zonder betrouwbare en veerkrachtige connectiviteit waarmee de bestaande terrestrische en niet-terrestrische infrastructuur volledig wordt benut, zal de EU niet in staat zijn haar ambitieuze doelstellingen te verwezenlijken, noch haar concurrentievermogen op lange termijn veilig kunnen stellen. In een steeds meer onderling verbonden wereld wordt de complexiteit van hedendaagse gegevensuitwisseling niet meer afdoende onderkend, indien we connectiviteit behandelen als een reeks geïsoleerde technologische domeinen, zoals ruimtecommunicatiesystemen, onderzeese kabels, vaste netwerken en mobiele infrastructuur. Vandaag de dag worden gegevens naadloos via deze verschillende infrastructuren getransporteerd: een gebruiker die toegang zoekt tot clouddiensten via een mobiele telefoon kan hiervoor een beroep doen op lokale 5G-connectiviteit, terrestrische glasvezelbackbones, onderzeese kabels die continenten verbinden en satelliettransmissies, terwijl verscheidene netwerkfuncties virtueel worden uitgevoerd in de cloud. Deze onderlinge afhankelijkheid creëert een nauw verweven systeem waarin een verstoring of onderinvestering in één component de prestaties, veerkracht en veiligheid van het geheel kan ondermijnen.

De afgelopen tien jaar concentreerde de EU zich voornamelijk op terrestrische infrastructuur (4G/5G, glasvezel). Na de technologische doorbraak die het mogelijk heeft gemaakt de kosten voor het bouwen en lanceren van satellieten te verlagen, hebben particuliere bedrijven en nieuwe actoren echter de kans aangegrepen om nieuwe diensten te ontwikkelen en aan te bieden, met name constellaties in een lage omloopbaan die een geringere vertraging in de gegevensoverdracht bieden in vergelijking met traditionele communicatiesatellieten. Satellietconnectiviteit speelt een steeds belangrijkere rol bij het zeker stellen van betaalbare breedbandinternettoegang in afgelegen gebieden, alsook van diensten voor veiligheid, weerbaarheid, crisisbeheersing, defensie en andere kritieke toepassingen, doordat het onafhankelijk is van de energievoorziening op land en ongevoelig voor andere verstoringen. Naarmate de mondiale uitdagingen toenemen, is satellietconnectiviteit voor de EU essentieel om doeltreffend te kunnen reageren op noodsituaties, haar digitale soevereiniteit te beschermen en het concurrentievermogen en de economische groei te ondersteunen.

Daartoe, en om tegemoet te komen aan de bezorgdheid over het gebrek aan EU-zelfbeschikking over in de ruimte gestationeerde connectiviteit, heeft de Unie besloten haar eigen satellietstelsel voor beveiligde connectiviteit, IRIS², op te zetten, dat in 2030 zijn initiële operationele vermogen (IOC) zal bereiken, en vanaf dit jaar (2025) initiële diensten zal aanbieden via GOVSATCOM, terwijl tegelijkertijd het aanbod ervan wordt uitgebreid tot diensten voor overheidsgebruikers, met inbegrip van militaire toepassingen, en gegarandeerde connectiviteitsoplossingen voor breder civiel en commercieel gebruik.

Ook andere actoren zijn bezig met de ontwikkeling van satellietconnectiviteitssystemen en de bepaling van hun strategieën. Gezien het veranderende technologische landschap en de nieuwe uitdagingen is dit het juiste moment om onze aanpak te herdefiniëren en EU-systemen tot een succes te maken.

We moeten onze strategische autonomie op het gebied van satellietcommunicatie versterken, om onze veerkracht te versterken en te verbeteren en onze eengemaakte markt te beschermen.

Satellietconnectiviteit is al opgenomen in de 5G-normen, en de convergentie van niet-terrestrische en terrestrische netwerken zal steeds vaker voorkomen in verschillende vormen, zoals 5G core-netwerkindegratie en naadloze roaming via satelliet en terrestrische netwerken, en het zal waarschijnlijk ook belangrijk zijn voor 6G, dat naar verwachting tegen 2030 wordt gestandaardiseerd. De ontwikkeling van satelliettechnologieën, zoals direct-to-device (D2D), en het toenemende aantal partnerschappen tussen exploitanten van mobiele netwerken en satellietaanbieders creëren nieuwe kansen, maar brengen tegelijkertijd uitdagingen en risico's met zich mee, waarbij satellietexploitanten zowel partners als concurrenten van mobiele netwerkexploitanten zijn. Een essentieel element voor strategische autonomie is ook de integratie van de grondcomponent die nodig is voor satellietconnectiviteit, met inbegrip van backbone-connectiviteit, zoals land- en onderzeese kabels.

Er zijn verschillende vragen gerezen over de mate waarin de sector op satellieten kan vertrouwen voor de levering van universele diensten of het voldoen aan dekkingsdoelstellingen en -verplichtingen, en over de mogelijke gevolgen in termen van regelgeving, met inbegrip van staatssteun. Het waarborgen van een billijke toegang tot de EU- en nationale markten is ook van doorslaggevend belang voor het behoud van een open en concurrerende markt met een divers aanbod voor eindgebruikers, waaronder overheden en consumenten.

Geharmoniseerde regels voor markttoegang en gemeenschappelijke voorwaarden voor spectrummachtigingen voor satellietdiensten kunnen een gelijk speelveld voor EU- en niet-EU-exploitanten creëren, en naleving en concurrentie stimuleren. Dit zal de positie van Europa op het wereldtoneel versterken en de Europese constellaties, waarvan de financiële levensvatbaarheid afhangt van de totstandbrenging van een mondiale dienstverlening, ondersteunen.

Tegelijkertijd werpt het mogelijke gebruik van terrestrische frequenties door basisstations in de ruimte voor bepaalde diensten, zoals direct-to-device (D2D), technische uitdagingen op, zoals het vermijden van schadelijke interferentie, met name in een versnipperd machtigingslandschap zoals het Europese. Europa mag niet wachten tot de volgende bijeenkomst van de Wereldradiocommunicatieconferentie 2027 (WRC-27) om zich hierover te buigen, anders riskeert het achter te blijven bij de rest van de wereld. Tegelijkertijd zou de EU ten volle gebruik moeten maken van haar geharmoniseerde aanpak in de 2 GHz-band voor mobiele satellietdiensten (MSS). Met het oog hierop zijn voor de toekomst van de geharmoniseerde 2 GHz-frequentieband van de EU tijdige maatregelen nodig, aangezien bestaande machtigingen in mei 2027 aflopen. De Beleidsgroep radiospectrum heeft concurrerende vraag naar deze eindige hulpbron geconstateerd, onder meer voor traditionele MSS-toepassingen, IoT/M2M-ecosystemen en opkomende D2D-diensten. Het is van vitaal belang dat de kans wordt aangegrepen om de uitrol van deze technologie middels deze frequentieband te versnellen, de belanghebbenden rechtszekerheid te bieden en een strategische aanpak te volgen voor de voorbereidingen voor de WRC-27, waarbij aanvullende MSS-toewijzingen aan de orde worden gesteld. Tijdig handelen is essentieel om de continuïteit voor bestaande exploitanten af te wegen tegen kansen voor nieuwkomers, de technologische neutraliteit te waarborgen en tegelijkertijd innovatie en concurrentie in de MSS-sector te bevorderen.

Een andere belangrijke uitdaging is de bescherming van de satellietssystemen van de EU en hun diensten, met name het wereldwijde satellietnavigatiesysteem (GNSS) Galileo, tegen schadelijke interferentie. De versterking van mechanismen voor informatie-uitwisseling, bewaking tegen interferentie, ontwikkeling van alternatieven, de uitvoering van tegenmaatregelen en risicobeperking zijn essentieel om de veerkracht en betrouwbaarheid van de satellietssystemen van de Unie te handhaven.

Efficiënte en tijdige voorbereidingen voor de Wereldradiocommunicatieconferentie 2027 zijn cruciaal om de belangen van de Unie op het gebied van wereldwijde spectrumtoewijzing en -toegang veilig te stellen, niet alleen voor het vormgeven van de toekomst van geavanceerde elektronische communicatiediensten, zoals D2D, maar ook voor de ondersteuning van ander EU-beleid dat afhankelijk is van spectrum, bijvoorbeeld het monitoren van klimaatverandering via het Copernicus-programma. Een proactieve en goed gecoördineerde EU-aanpak zal nodig zijn om ervoor te zorgen dat Europa concurrerend en strategisch autonoom blijft in het snel veranderende landschap van satellietcommunicatie.

Voorgestelde vragen:

1. Welke rol ziet u weggelegd voor de satellietinfrastructuur bij het waarborgen van het concurrentievermogen en de strategische autonomie van Europa, rekening houdend met de ontwikkeling ervan in de nabije toekomst?
  2. Hoe kunnen geharmoniseerde regels inzake markttoegang en handhaving zowel de innovatie als de strategische autonomie ondersteunen, en ervoor zorgen dat alle spelers de regels naleven?
  3. Welke specifieke maatregelen moet de EU nemen om haar technologische onafhankelijkheid op het gebied van satellietconnectiviteit te versterken?
-